

2015
–
2016

BESTYRELSES- OG UDVALGSBERETNING

Indsamlingsorganisationernes
Brancheorganisation

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	1
Forord	2
Indsamlingsloven	5
Indsamlingsetik.....	9
Indsamlingsmarkedets udvikling	12
Fundraisingkonferencen 2015: fundraising for fremtiden	14
Regler for almennyttige lotterier på pause. Evaluering af udlodningsmodellen igangsat.....	16
Udlodningsmodellen	17
Administrationsprocent. Fælles principper for regnskabsafklæggelse sendt i høring.....	18
Moms: Effekten af reguleringer, nyt indsatsområde og sagen mod Danmark	19
ISOBRO og Europa	22
Databeskyttelse	23
Uddannelse, kurser & medlemsmøder	24
Bestyrelse og udvalg 2015-2016.....	26

Forord

Aldrig nogensinde før har civilsamfundets organisationer stået overfor større udfordringer, end vi gør i disse år. I en tid som denne er det vigtigt for ISOBROs bestyrelse at vi formår at udfordre vores medlemmer - ikke bare på deres selvforståelse: Hvem er vi, hvad er vi sat i verden for? men også at ruste dem til bedst muligt at møde morgendagens mangeartede udfordringer. Som sektor har vi noget helt unikt, der ikke let lader sig kopiere. Vi er alle sat i verden for at skabe en forandring for andre end os selv. Det kalder på den størst mulige grad af omhu i det daglige arbejde.

ISOBRO bestræber sig derfor på at være nærværende i de daglige behov. Rådgivningen af vores medlemmer er magtpåliggende for os. Samtidig bestræber vi os på at dygtiggøre vores medlemmers ansatte – både når det kommer til indsamling, kommunikation og ikke mindst regnskabsafklæggelse. Derfor holder vi medlemsmøder, kurser, igangsætter netværk mv. Vi afholder hvert år en fundraisingkonference og uddeler en fundraisingpris for at inspirere og hædre det gode arbejde.

Men vi skal også være aktive på vegne af hele sektoren og have blik for det lange træk. Det gør ISOBRO bl.a. ved at fokusere på udfordringerne for genbrugssektoren, implementeringen af indsamlingsloven og konsekvenserne af den nye persondataforordning. I 2016 kommer vi til at beskæftige os med udlodningsmidlerne, og derefter kan vi igen tage fat på arbejdet med de nye regler for almennyttige lotterier. Desuden spørger vi vores medlemmer i 2016, om ISOBRO skal have en holdning til frivillighed i fremtiden?

I år kan vi afslutte arbejdet med administrationsprocent og fælles principper for regnskabsafklæggelse. Vi er i skrivende stund ved at gennemføre høring af de etiske retningslinjer. Vi er på alle måder rustet til at se fremtiden i møde.

Vi kan noget særligt i branchen – vi kan lære af hinanden, og vi har vist mange gange, at vi kan stå sammen. Dét, vi kan sammen, kan ingen af os opnå hver for sig. Derfor er det endnu en gang med glæde bestyrelsen kan afgive sin skriftlige beretning.

Et lærerigt år

2015 har været et specielt år, og det har været lærerigt. Flere dele af den nye indsamlingslov har været til grundig drøftelse, såvel blandt medlemmerne som i Indsamlingsnævnet. Nye vinkler er dukket op, og det har krævet både møder og udredninger for at klæde vores dygtige fundraisere bedst muligt på til at løfte opgaven. Indsamlingsloven dækker et mere komplekst område, end man lige tror, og der er et stående behov for at holde loven op mod nye indsamlingsmetoder. Hvad må man? Hvornår er der tale om en privat indsamling? Hvor gælder begrebet "God indsamlingsskik"? Spørgsmålene dukker op, og de kræver svar. ISOBROs sekretariat løfter en vigtig opgave her, og jeg er glad for, at vi også på sekretariatsplan er kommet ind i en god gænge med halvårlige møde med Indsamlingsnævnets sekretariat, hvor sådanne forhold kan drøftes.

Hus- og gadeindsamlinger

Igen i år lykkedes det at lande den meget konkrete opgave med fordeling af hus- og gadeindsamlinger. Denne gang for kalenderåret 2017. Tak til de deltagende organisationer samt ISOBROs sekretariat fordi vi til alles store glæde igen i år fandt en god løsning. Vi er nu i gang med at samle op på det indsamlingsetiske

aspekt, og den udpegede arbejdsgruppe har skønnet, at vi skal have flere indsamlinger i hus, før der tages fat på det egentlige arbejde. Arbejdsgruppen mødes således igen til september 2016.

Indsamlingsetik

Når talen falder på "God indsamlingsskik", skal jeg fremhæve, at ISOBROs bestyrelse i februar 2016 sendte en større etikpakke og et modelregnskab i høring blandt sine medlemmer. Høringsmaterialet, der ligger fuldt offentligt tilgængeligt på www.isobro.dk, er afsat for en revision af de indsamlingsetiske regler, som bestyrelsen foreslår, skal gælde al indsamling fremover. Reglerne er tilpasset "God indsamlingsskik", hvor det er relevant, og snitfladen til Indsamlingsnævnet søges tydeliggjort. "God indsamlingsskik" gælder kun indsamlinger under loven og medlemshvervning, og beløbsmæssigt dækker disse indtægter kun ca. 20 % af samtlige privatindkomne midler. Vi fastholder således en indsamlingsetisk helhedsløsning, som ligeledes danner grundlag for kontrol. I 2016 gennemføres en regnskabskontrol med udgangspunkt i de fundamentale indsamlingsetiske krav, der har været gældende siden 2004, og som bliver stående med det reviderede regelsæt.

Frivillige

Der bejles i stigende grad til frivillige. Vi ser det i kommuner, som egenhændigt hverver frivillige. Vi ser det som spontant organiserede fællesskaber, og vi ser det i regeringsgrundlaget "SAMMEN FOR FREMTIDEN", hvor det blandt andet hedder, at der skal være: "bedre mulighed for, at private organisationer og frivillige kan tage et medansvar". På denne baggrund er det spørgsmålet, om ISOBRO stadig kun skal beskæftige sig med pengerelevante opgaver, eller om vi også sætte frivillighed på dagsordenen? Det spørger vi vores medlemmer om i 2016, og vi går systematisk til værks. Der er nedsat en bredt sammensat arbejdsgruppe, som med ekstern konsulent vil gennemføre en undersøgelse i 2016. Første fase har til formål at undersøge, om der er behov for, at ISOBRO udvikler et 'frivillighedsskik' og beskæftiger sig med frivillighed på et politisk niveau. Falder undersøgelsen positivt ud, bliver der i anden fase formuleret et frivillighedspolitisk oplæg til drøftelse på repræsentantskabsmødet i 2017.

Nye tider for genbrug

Der var jubel i genbrugssektoren, da Kommissionen den 24. september besluttede at afslutte traktatbruds-sagen mod Danmark. Genbrugssektoren stod til at skulle betale moms af salget. Kommissionen advarer dog om, at sagen kan rejses igen, hvis beslutningen skulle få negativ indvirkning på Danmarks bidrag til den Europæiske Union. Jubelen kan dog blive kortvarig, for samtidigt med at vi kan fjerne denne trussel, må vi konstatere, at markedet er i vækst. Der sendes mere og mere til direkte genbrug og antallet af aktører i markedet vokser, ligesom markedet i stigende grad kommerialiseres. Det sker både gennem professionelle udbud af de ting, som kan genbruges, og ved et stigende antal kommercielle aktører. Spørgsmålet er, om den igangværende professionalisering af indsamlingsorganisationernes genbrugsbutikker kan holde trit med udviklingen. Vil kommunernes øgede brug af frivillige og kommunale genbrugsselskabers vækst få negativ indvirkning på mulighederne fremover? ISOBRO er i dialog med KL om dette, ligesom der i løbet af 2016 vil foreligge en rapport om situationen til drøftelse i Erfakredsen.

Tak

Tak til alle medlemsorganisationerne for aktiv medvirken ved adskillige medlemsmøder og ikke mindst fundraisingkonferencen 2015 med digital oprustning, nudging og lederskab på dagsordenen, passioneret og dedikeret, lederskab vel at mærke, hvor man både lærer af sine fejl og arbejder sammen om at opnå gode

resultater, for nu at citere Adrian Sargeant. Sidst men ikke mindst tillykke til vinderne af de tre priser for årets bedste fundraisingkampagner.

Bestyrelsen og den daglige ledelse har igen i år oplevet et stærkt og konstruktivt samarbejde med ISOBROs medlemmer. Bestyrelsen vil gerne benytte denne lejlighed til at sige en stor tak til alle, der har stillet sig til rådighed i det forgangne år. Uden denne involvering ville ISOBRO ikke kunne løse de mange opgaver professionelt.

Tak til Indsamlingsetisk Nævn for at stå til rådighed for drøftelse af de etiske retningslinjer og den overgangsfase, vi nu står i.

ISOBROs lille sekretariat varetager en omfattende, sammensat og vidtforbundet opgaveportefølje. Sekretariatet har igen i år ydet en stor og meget kompetent indsats på alle områder. Bestyrelsen vil derfor gerne sige Sekretariatet en stor tak.

På vegne af ISOBROs bestyrelse og daglige ledelse.

Rigtig god læsning!

Tina Donnerborg
Formand

Indsamlingsloven

Indsamlingsloven har stået sin prøve i det forgangne år. Tre forhold har især været drøftet: Henvendelse til bidragydere, medlemsforholdet og omfanget af den orienteringspligt, der gælder for de såkaldte § 4-indsamlinger.

Den nye indsamlingslov har medført en række nye og spændende udfordringer for ISOBRO, men 2015 har vist, at det er muligt at komme på omgangshøjde med de mere principielle spørgsmål, der har rejst sig, og som fortjener en plads i årsberetningen.

Henvendelse til bidragydere

ISOBRO finder, det i mange situationer er i overensstemmelse med Indsamlingslovens bestemmelser, at en organisation kontakter en bidragyder om bidrag og ikke kun om medlemskab. Det, der er genstand for diskussion, er, hvor grænserne for dette kontaktarbejde går. Forholdet er centralt bl.a. for organisationernes løbende arbejde med indsamlinger, hvor der er fokus på fastholdelse af bidragydere og udvikling af eksisterende relationer. Der er tale om et forhold, som ikke alene er af meget stor økonomisk betydning for organisationerne, men som også har en væsentlig indflydelse på den folkelige forankring, der hele tiden arbejdes på at fastholde og udvikle.

Indsamlingsorganisationerne eksisterer med en mangfoldighed af tilknytningsformer, der har mange navne og antager mange forskellige skikkelser. Denne mangfoldighed bør der værnes om med udstrakt hensyntagen til hver organisations unikke mandat og særlige måde at arbejde på. Enhver indgriben heri vil ikke alene have konsekvenser for indsamlingsorganisationernes mulighed for at samle penge ind, men også for den forankring, der etableres og vedligeholdes gennem kontaktarbejdet, herunder det økonomiske kontaktarbejde.

Der forefindes nu en kort vejledning på Indsamlingsnævnets hjemmeside, som beskriver de aktuelle [kontaktmuligheder](#).

Medlemsforholdet

Medlemsforholdet, og dets betydning, har fået en central placering i mange sammenhænge, ikke mindst i relation til Indsamlingslovens bestemmelser, der knytter særlige muligheder til medlemsforholdet. Ligningslovens § 8A stiller krav om et vist antal medlemmer, for at en forening, en menighed eller et trossamfund kan opnå den godkendelse, der er nødvendig, hvis der skal indrømmes gavegivere skattemæssigt fradrag, for de gaver der gives.

Der findes i Danmark ikke nogen egentlig foreningslov, og der eksisterer heller ikke en entydig, universelt anerkendt definition af, hvad der forstås ved en forening eller et medlem.

Medlemsbaserede foreninger skal være opmærksomme på sondringen mellem kontingenter og gaver. Hvis der indrømmes fradragsret, er der tale om en gave, og der kan dermed ikke være tale om en kontingentbetaling. Ved opgørelsen af antallet af medlemmer i foreninger i henhold til Ligningslovens § 8A, skal der være tale om kontingentbetalende medlemmer, der betaler et ikke-fradragsberettiget kontingent, og den samlede, ikke-fradragsberettigede betaling skal dække administrationsudgifterne.

For de fonde og andre selvejende institutioner, der ønsker at anvende gadehvervning og/eller "kold" telemarketing, er det nødvendigt at etablere et støttemedlemskab eller lignende, der indebærer sådanne faste, vedtægtsbårne forhold, og er forbundet med en sådan modydelse, at det tilnærmelsesvist kan sammenlignes med de medlemsforhold, der kendes fra de medlemsbaserede foreninger. Her vil det også være nødvendigt at sondre mellem gaver, der er fradragsberettigede, og kontingenter, der ikke er fradragsberettigede.

De religiøse samfund m.v., der som det primære formål har gudsdyrkelse efter en nærmere udformet lære, som f.eks. et troskriterie eller et dåbskriterie, kan indrømme fradragsret for enhver betaling, idet der i godkendelsesmæssig henseende ikke er krav om andet end myndige medlemmer, og ikke om kontingentbetalende medlemmer.

Medlemsforholdet udgør byggestenen hos mange organisationer, og i en tid hvor der eksperimenteres med nye organiseringsformer, er det vigtigt at fastholde en drøftelse af, hvordan den frivillige eller bidragyderen opnår status som formelt tilknyttet den pågældende organisation med de pligter og rettigheder, dette indebærer.

Orienteringspligt og indsamlingsregnskab

Organisationer, der gennemfører indsamlinger uden anmeldelse, jfr. Indsamlingslovens § 4 fik med den nye lov nogle administrative lettelser stillet i udsigt. Det har været drøftet, om orienteringspligten og det tilsvarende regnskab skal indeholde samtlige indsamlinger, uanset om de populært sagt er under loven eller ej. Det er ISOBROs opfattelse, at organisationerne alene har pligt til at oplyse om de indsamlinger, der er omfattet af loven, og at det alene er disse indsamlinger, der danner grundlag for udarbejdelsen af beretningen i årsregnskabet. Indsamlingsnævnets kontrolindsats bliver som følge heraf primært at konstatere, at der foreligger en behørig orientering om indsamlingsaktiviteter omfattet af loven, at orienteringen omhandler lovlige indsamlingsaktiviteter, at der føres behørigt regnskab, at der udfærdiges årsregnskab med behørig beretning, og at der foreligger behørig erklæring fra den for indsamlingen ansvarlige om, at indsamlingen er sket i overensstemmelse med reglerne i loven og bekendtgørelsen. Forholdet bliver drøftet i forbindelse med den iværksatte høring om modelregnskab.

Hus- og gadeindsamlinger

Indsamlingsnævnet bad i efteråret ISOBRO om på ny at påtage sig en koordinerende rolle i forhold til fordelingen af datoer for afholdelse af hus- og gadeindsamlinger. ISOBRO afholdt således koordinationsmøde den 17. november 2015 for fordelingen af Hus- og gadeindsamlinger i 2017. Mødet bekræftede, at der nu er fundet en fornuftig praksis, som dels er i overensstemmelse med lovgrundlaget, og dels giver de ansøgende organisationer mulighed for bilateralt at drøfte og blive enige om fordelingen af datoer forud for fordelingsmøderne, så møderne reelt kun omhandler den formaliserede godkendelse af kalenderen.

Der er sket en væsentlig udvidelse af markedet og loven tilbyder ikke håndtag til at begrænse markedet, såfremt de ansøgende organisationer opfylder de fastsatte objektive krav. ISOBRO ser behovet for en større udredning af de indsamlingsetiske perspektiver knyttet til disse indsamlinger, ikke mindst set i forhold til udvidelsen af markedet. ISOBRO har dog i første omgang valgt at prioritere den praktiske koordinationsopgave. Det er nu aftalt med den nedsatte arbejdsgruppe, at der bliver taget fat på det indsamlingsetiske arbejde i efteråret 2016, hvor der foreligger erfaringer fra en række nye organisationer, der foretager hus- og gadeindsamlinger.

Indsamlingsnævnet

Indsamlingsnævnet er et uafhængigt kollegialt forvaltningsorgan, der skal varetage alle myndighedsopgaver på indsamlingsområdet. Nævnet:

- 1) Fører tilsyn med, at indsamlinger foretages i overensstemmelse med indsamlingsloven
- 2) Publicerer lister over alle godkendte indsamlinger
- 3) Offentliggør regnskaber for afsluttede indsamlinger
- 4) Træffer afgørelse ved ansøgninger om hus- og gadeindsamlinger
- 5) Behandler forespørgsler om anvendelse af indsamlede midler til andre formål end de oplyste ved anmeldelsen af indsamlingen
- 6) Behandler klager om overtrædelse af god indsamlingsetik.

Nævnets sammensætning er som følger:

Formand	Suppleant
Christian Lundblad, Retspræsident ved Aalborg Byret	Hanne Rahbæk, Advokat

Medlemmer		Suppleanter
ISOBRO	Robert Hinnerskov, Generalsekretær	Mette Grovermann, Sekretariatschef
ISOBRO	Tina Donnerborg, Røde Kors, Bestyrelsesformand	Torben Schack, Ældre Sagen, Næstformand
Forbrugerrådet	Benedicte Federspiel, Chefkonsulent	Louise Høegh, Advokat
Dansk Erhverv	Rasmus Larsen Lindblom, Chefkonsulent	Tina Dhanda Kalsi, Seniorjurist

Indsamlingsnævnet serviceres af et nævnsekretariat, der er placeret som en enhed under Civilstyrelsen. Sekretariatet består pt. af en sekretariatsleder, Jeanette Wulf-Andersen, og en række fuldmægtige.

Sekretariatet bistår Indsamlingsnævnet med administrationen af indsamlingsreglerne. Sekretariatet forbereder endvidere sager til Nævnet, samt håndterer klager om overtrædelse af god indsamlingsetik. Derudover varetager sekretariatet driften af Nævnets hjemmeside. I tillæg hertil bistår sekretariatet Nævnet i forbindelse med varetagelsen af en række generelle opgaver, fx den løbende opdatering af Nævnets praksis og undersøgelse af juridiske problemstillinger.

Indsamlingsnævnet vil sætte en stopper for ulovlige indsamlingsplatforme

Indsamlingsnævnet vurderer, at indsamlinger foretaget på Caremaker.dk som udgangspunkt skal anmeldes til nævnet. På Caremaker.dk skal indsamler og bidragsyder efter en fast sikkerhedsprocedure godkende, at de kender hinanden eller har en tilknytning til indsamlingsformålet. Herudover samles der ofte mindre beløb ind, ligesom indsamlingernes formål ofte er af personlig karakter. Nævnet finder imidlertid ikke, at indsamlinger på Caremaker kan karakteriseres som private. Det betyder, at indsamlinger som gennemføres helt eller delvist på Caremaker, som udgangspunkt skal anmeldes til Indsamlingsnævnet på lige fod med andre indsamlinger, da opfordringen til at yde bidrag foretages på internettet, der som udgangspunkt ikke kan karakteriseres som privat. Herudover deles indsamlingerne på sociale medier såsom Facebook og Twitter, hvorved personer, som ikke har kendskab til indsamler eller indsamlingsformålet, ligeledes bliver bekendt med indsamlingen.

Afgørelsen vil danne praksis for lignende indsamlinger foretaget på andre platforme på internettet. Indsamlinger foretaget på f.eks. www.betternow.org og www.boomerang.dk kan derfor ligeledes være anmeldelsespligtige. Det bemærkes, at indsamlinger på www.Betternow.org grundet samarbejdet med de velgøren-

de organisationer anses for iværksat af den modtagende organisation. Det er organisationen, der har ansvaret for, at der er anmeldt en indsamling. Den private person, som indsamler til fordel for en organisation på www.Betternow.org er derfor ikke ansvarlig for, at indsamlingen er anmeldt til Indsamlingsnævnet.

Indsamlingsetik

Tiden er blevet moden til at revision af De Indsamlingsetiske Retningslinjer. Med den nye indsamlingslov og den nye generalklausul er indsamlingsetikken kommet på dagsordenen på en helt ny måde, og det kalder på en afklaring af, hvordan ISOBRO håndterer hele etikfeltet så at sige. "God indsamlingsskik" gælder kun indsamlinger under loven og medlemshvervning, og beløbsmæssigt dækker disse indtægter kun ca. 20 % af samtlige privat indsamlede midler. ISOBRO fastholder således en indsamlingsetisk helhedsløsning, som ligeledes danner grundlag for kontrol.

Pressen har igen haft stor fokus på, om de nye regler overholdes, hvilket har bidraget til en god eksponering af Indsamlingsnævnet og de nye regler på området. Året igennem har der været roligt på face-to-face området, og de situationer, der har givet anledning til kontakt, er blevet løst.

Etikpakke

Etikpakken, som vi nu kalder den, er bestyrelsens ambitiøse forslag om opfølgning på tre markante tiltag, siden ISOBRO blev dannet i 2001:

- Repræsentantskabets beslutning i 2004 om, at pålægge ISOBROs medlemmer at efterleve indsamlingsetiske regler og herunder etableringen af Det Indsamlingsetiske Nævn
- Regeringens vedtagelse af en ny indsamlingslov
- Arbejde med "problemstillingen om administrationsprocenten", som repræsentantskabet besluttede at genoptage i 2012.

Etikpakken indeholder forslag om reviderede indsamlingsetiske retningslinjer, der omfatter de udvidelser, som følger af generalklausulens bestemmelser under indsamlingsloven. Endvidere er retningslinjerne revideret på baggrund af de erfaringer, der er indvundet gennem indsamlingsetiske kontroller. Endelig er det udarbejdede modelregnskab koblet på retningslinjerne som et forslag, som ISOBROs bestyrelse stiller medlemmerne frit at gøre brug af.

ISOBROs indsamlingsetiske retningslinjer har været en markant ledetråd for medlemsorganisationerne i over 10 år. Del A blev som nævnt vedtaget i 2004, mens Del B blev vedtaget i 2007-2008. Det har været en styrke, at retningslinjerne har stået uændret i så lang tid. Det skaber ro og gør det lettere at sikre en solid forankring af principperne blandt medarbejderne. Men det er samtidigt naturligt, at der efter mere end 10 år er behov for ændringer, da både indsamlingsmåder og lovgivning har udviklet sig.

Behovet for en opdatering er især aktualiseret af den ny indsamlingslov og en ny, bindende generalklausul om indsamlingsskik, som er udarbejdet af det nye, uafhængige Indsamlingsnævn. Endelig er der en ny forordning om beskyttelse af personfølsomme data på vej, som giver anledning til nogle tilføjelser i de indsamlingsetiske retningslinjer, Del A.

Generalklausulen om god indsamlingsskik er i meget høj grad inspireret af ISOBROs indsamlingsetiske retningslinjer og den tolkning og praksis, som er etableret i forlængelse heraf. Denne indsamlingsetik udbredes nu til at gælde for alle indsamlingsorganisationer inkl. de, der ikke er medlemmer af ISOBRO. Det er en styrke og en sejr. Grundlæggende giver Generalklausulen således ikke i praksis anledning til store ændringer for ISOBROs medlemmer. Men den rejser behovet for en justering af ISOBROs indsamlingsetiske retningslinjer, som ikke i dag reflekterer den praksis, der har udmøntet sig efter retningslinjernes vedtagelse.

EU's kommende forordning om databeskyttelse giver fysiske personer en udvidet ret til at få indsigt i egne data, til at kunne få disse data korrigeret, hvis de ikke er ajourførte eller aktuelle og til at blive slettet og glemte mv. Forordningen rummer også andre nye regler om håndteringen af de personhenførbare data, om sikkerhedsforanstaltninger og om indrapportering af tilfælde af brud på datasikkerheden. Endelig sætter forordningen yderligere fokus på, hvordan man må bruge de personhenførbare data ved hvilken grad af accept i tilfælde af, at data bruges til andet end det oprindelige formål.

ISOBROs branchenævn

Etikpakken indeholder også forslag om, at Det Indsamlingsetiske Nævn videreføres i den skikkelse det har, men med et nyt navn. Arbejdstitel: "ISOBROs Branchenævn". ISOBROs indsamlingsetiske retningslinjer omfatter alle fundraisingaktiviteter. Generalklausulens bestemmelser om God indsamlingsskik omfatter kun indsamlinger, der sker under indsamlingslovens bestemmelser. Det skal imidlertid stå meget klart, hvilke indsamlingsetiske sager de to Nævne fremover kan behandle, og udgangspunktet er, at sager vedrørende fundraising under indsamlingslovens bestemmelser skal behandles af Indsamlingsnævnet.

Af de private indtægter, der tegner en meget bred vifte af fundraisingaktiviteter, skønner ISOBRO, at kun ca. 20 % af de indkomne midler er omfattet af indsamlingsloven. Til de 80 % hører fundraising hos eksisterende medlemmer og bidragydere, testamentariske gaver, administration af tiendekontrakter, modtagelse af fondsmidler, salg af genbrugseffekter, CSR Partnerskaber og anvendelse af overskud fra kommercielle aktiviteter samt lotterier.

Her gives til illustration nogle få eksempler på fundraising, der er omfattet af generalklausulens bestemmelser, henholdsvis ikke omfattet og dermed hørende under ISOBROs indsamlingsetiske retningslinjer:

Fundraisingaktivitet	Generalklausulen	ISOBROs indsamlingsetiske retningslinjer
Indsamling på website og sociale medier	X	X
Medlemshvervning via TM og F2F	X	X
Indstik i aviser	X	X
Opgradering af medlemmer og bidragydere		X
Fondsdonationer		X
Virksomhedssamarbejde		X
Varesalg med støtte til velgørenhed	X	X

Etik på gaden – face2face

De årlige informationsmøder med repræsentanter for cityforeninger, kommuner og politi fungerer stadig godt. Indsamlingsnævnet har deltaget siden 2014. På det seneste møde, blev det aftalt, at ISOBRO i samarbejde med lokale koordinatore på face2face forbereder materialer til artikler i cityforeningers og kommuners udgivelser. Første artikel bringes i Ålborg. Der har i årets løb været nogle henvendelser om forhold af praktisk karakter.

Lederen af Vordingborg Festuge bad F2F om at betale for tilstedeværelsen. Dette blev afvist, men der blev fundet en løsning, da F2F ikke egner sig til situationer, hvor festdeltagere står tæt og er optaget af aktiviteter m.v. ISOBROs holdning er, at der næppe kan føres en respektfuld dialog i en tæt menneskemængde.

F2F er nogle steder udfordret af kommercielle aktører, der lejer sig ind foran en butik, hvor de betaler et beløb i leje pr. dag. Sådant en "videreudlejning" menes ikke lovlig.

I Lyngby har der været klager over benyttelse af lejet fortov. Forholdet i Lyngby er, at butikkerne kan leje "en strimmel" fortov mellem det befærdede fortov og selve vejarealet, hvilket gør det svært at se, hvilket areal butikken har krav på. I Roskilde Kommune har man løst dette problem med tydelig markering på fortovet, hvor der sker en lignende udlejning.

I Aarhus har der været klaget over leverandører, der ikke fulgte den udarbejdede stedplan, hvilket blev løst hurtigt, og endelig har der i Aalborg været klaget over gadehververe, som følte chikanerende og mentes at forulempe forbipasserende. Efter kontakt med afsenderen ønskede vedkommende ikke at gå videre med sin henvendelse.

I et enkelt område var en gruppe unge ude at samle underskrifter i perioden juli – september, og her anbefalede ISOBRO, at der blev taget hensyn til de gældende stedplaner. Samlet set har det været et roligt 2015.

Indsamlingsetisk kontrol af regnskaber

ISOBROs Etik- og lovudvalg besluttede i 2015 at iværksætte en ny indsamlingsetisk kontrol, der retter sig mod regnskabsafklæggelse. Grundlaget vil være de indsamlingsetiske retningslinjer, der har været gældende siden 2004, og som vil blive stående efter revisionsprocessen i 2016. ISOBROs advokat vil udtage 10 medlemsorganisationer til kontrol, tilfældigt valgt blandt ISOBROs samlede medlemskreds.

Indsamlingsmarkedets udvikling

ISOBRO udgiver årligt en indtægtsundersøgelse, der viser de seneste fem års udvikling, opdelt på sektorer. Med indtægtsundersøgelsen for 2014 kan det konstateres, at det beløb, de samlede landsdækkende indsamlingsorganisationer rejste fra private kilder i 2014 udgjorde 4,75 mia. kr., hvilket er en stigning på 11 % siden 2010. Fra 2011 – 2013 var stigningen meget beskedent.

De overordnede udviklingstendenser (korrigeret for inflation) baseret på tal fra de deltagende organisationer i perioden 2010 - 2014 viser, at bruttoindtægterne samlet set er steget med 19 % svarende til 1,6 mia.kr. Udviklingen viser fremgang for alle kategorier af organisationer.

- Internationale hjælpeorganisationer er steget 25 % svarende til 1,2 mia.kr.
- Sygdomsbekæmpende/handicaporganisationer er steget 16 % svarende til 219 mio.kr.
- Natur/miljø/dyreværnsorganisationer er steget 14 % svarende til 29 mio.kr.
- Nationale, sociale og humanitære organisationer er steget 11 % svarende til 85 mio.kr.
- Kirkelige organisationer er steget 5 % svarende til 49 mio.kr.

Overskud af indsamlinger er samlet set steget med 17 % svarende til 67 mio.kr. Udviklingen viser fremgang for alle kategorier af organisationer, bortset fra internationale hjælpeorganisationer, der har et fald på 40 %, som skyldes at overskuddet fra indsamlingen i 2010 var ekstraordinært højt som følge af Danmarks Indsamling i forbindelse med jordskælvet på Haiti.

- Sygdomsbekæmpende/ handicaporganisationer er steget med 119 % svarende til 128 mio.kr.
- Nationale, sociale og humanitære organisationer er steget med 30 % svarende til 16 mio.kr.
- Kirkelige organisationer er steget med 21 % svarende til 6 mio.kr.
- Natur/miljø/dyreværnsorganisationerne er steget med 13 % svarende til 0,3 mio.kr.
- Internationale hjælpeorganisationers overskud af indsamlinger er samlet set faldet med i alt 40 %, der som nævnt skyldes et ekstraordinært højt overskud i 2010. Overskuddet er faldet frem til 2012, men for 2013 og 2014 har der været stigning i overskuddet for begge år.

Udviklingen i medlemskontingenter inkl. gaver fra bidragydere har samlet set vist en fremgang på 9 % svarende til 189 mio.kr.

- Nationale, sociale og humanitære organisationer er steget med 33 % svarende til 65 mio.kr.
- Sygdomsbekæmpende/handicaporganisationer er steget med 20 % svarende til 70 mio. kr.
- Kirkelige organisationer er steget med 11 % svarende til 37 mio.kr.
- Natur/miljø/ dyreværnsorganisationerne er steget med 4 % svarende til 6 mio.kr.
- Internationale hjælpeorganisationer er steget 1 % svarende til 10 mio.kr.

Indtægter fra arv er samlet på uændret niveau fordelt med fremgang for Natur/miljø/ dyreværnsorganisationer og Internationale hjælpeorganisationer mens de øvrige kategorier har tilbagegang.

- Natur/ miljø/dyreværnsorganisationer er steget med 47 % svarende til 19 mio.kr.
- Internationale hjælpeorganisationer er steget med 41 % svarende til 36 mio.kr.
- Kirkelige organisationer er faldet med 5 % svarende til 2 mio.kr.
- Sygdomsbekæmpende/handicaporganisationer er faldet med 14 % svarende til 41 mio.kr.
- Nationale, sociale og humanitære organisationer er faldet med 47 % svarende til 11 mio.kr.

Overskud af arrangementer samt salg af handelsartikler er samlet set steget med 32 % svarende til 88 mio.kr. Udviklingen viser fremgang for alle kategorier af organisationer.

- Internationale hjælpeorganisationer er steget med 57 % svarende til 50 mio.kr.
- Sygdomsbekæmpende/handicaporganisationer er steget med 34 % svarende til 26 mio.kr.
- Natur/miljø/dyreværnsorganisationer er steget med 32 % svarende til 0,6 mio.kr.
- Nationale, sociale og humanitære organisationer er steget med 16 % svarende til 5 mio.kr.
- Kirkelige organisationer er steget med 7 % svarende til 5 mio.kr.

Egenfinansieringen er samlet set steget for de deltagende organisationer med 11 % svarende til 359 mio.kr. Udviklingen viser fremgang for alle kategorier af organisationer.

- Nationale, sociale og humanitære organisationer er steget med 25 % svarende til 78 mio.kr.
- Sygdomsbekæmpende/handicaporganisationer er steget med 22 % svarende til 184 mio.kr.
- Natur/miljø/dyreværnsorganisationer er steget med 13 % svarende til 25 mio.kr.
- Kirkelige organisationer er steget med 11 % svarende til 52 mio.kr.
- Internationale hjælpeorganisationer er steget med 1 % svarende til 19 mio.kr.

Af de deltagende organisationer har de internationale hjælpeorganisationer en støt stigende andel af bruttoindtægterne fra 59 % i 2010 til 61 % i 2014. Stigningen er mest markant i årene 2010, 2011 samt 2013 og kan henføres til både internationale tilskud og nationale indsamlinger. De internationale hjælpeorganisationers egenfinansiering udgør fortsat herved 40 % af den samlede egenfinansiering blandt de deltagende organisationer.

Indtægtsundersøgelsen 2010-2014 findes i sin fulde længde på www.isobro.dk

Fundraisingkonferencen 2015: fundraising for fremtiden

Med fundraisingkonferencen i 2015 vurderer vi, at vi er ved at finde den form, der passer til os i Danmark. Vi nåede op på det hidtil højeste antal deltagere med 150 til konferencen og 30 til masterclass. Det er dejligt at mærke den opbakning. Vi har gennem de første tre år forsøgt os med forskellige set ups, men der er ikke tvivl om at evalueringerne viser, at en kort prisuddeling og to dobbelte break out sessions, er modellen vi skal arbejde videre ud fra.

Blandt oplægsholderne var Adrian Sargeant, Ph.D, professor of Fundraising Centre for Sustainable Philanthropy ved Plymouth University, nudging-ekspert Palle Guldborg Hansen, Dyreværnets direktør, Signe Sehested-Lund samt en stribe andre personligheder, der alle kunne bidrage med historier og data om, hvordan man kan blive en endnu dygtigere fundraiser.

Adrian Sargeant gjorde rede for, hvordan man kan blive en 'Outstanding Fundraiser' baseret på sine mange studier om emnet. Han sagde bl.a.:

"Vi har fortaget en stribe undersøgelser, der alle vil bevise, hvordan man kan "gro" filantropi. Ikke blot undersøge det, men "gro" det. Det har vi gjort med fokus på lederskabet – og det er der kommet en stribe interessante observationer ud af.

Blandt andet at man skal være passioneret og dedikeret, at man skal lære af sine fejl og at man skal arbejde sammen om at opnå gode resultater".

Adrian Sargeant © ISOBRO

Palle G. Hansen © ISOBRO

Nudgingekspert Palle Guldborg Hansen talte om, hvordan man forbedrer – via nudging – sine 'Customers Journeys' og evt. få den samme bidragsyder til at give bidrag gentagne gange. Konferencen bød også på uddeling af Fundraisingpriserne, oplæg om segmentering, CRM, facelift af Folkekirkens Nød-hjælp kampagnen "Giv en ged" og gode råd om den perfekte direct mail.

"Smølf"-strategi er et no-go. Dyreværnets direktør Signe Sehested-Lund, der har en fortid i tv-branchen, hvor hun bl.a. har specialiseret sig i PR, kunne fortælle, hvordan at Dyreværnet på blot tre år er gået fra at være lukningstruet til at blive en fundraising succes med over 192.000 Facebook følgere og en årlig fund-raising på knap 10 mio.

Signe S. Lund © ISOBRO

"Jeg kom til Dyreværnet med næsten intet kendskab til fundraising, men vi turde tænke lidt ud af boksen – og måske kan I gøre noget lignede og opnå samme succes på et meget lavt markedsføringsbudget", sagde Signe Sehested-Lund, og fremhævede PR, facebook og generelt fokus på historiefortælling.

God respons fra deltagere

De mange indlæg faldt i god jord hos deltagerne af konferencen.

"Det er altid dejligt at blive inspireret af nogle personer, der er virkelig dygtige. At lytte til nogle, som er de bedste inden for deres felt. Og det har jeg gjort i dag. Det er et værdifuld bidrag til mit daglige arbejde og giver masser af energi", sagde Ann Leistiko, marketingchef, Scleroseforeningen.

Mødrehjælpens udsendte fik noget med hjem:

”Det er 3. gang jeg er her – og her er altid et godt indspark og god inspiration. Det er vigtigt at vidensdele - også inden for en branche som vores. Det er også rart at se – f.eks. med uddeling af Fundraisingprisen -at små organisationer og små marketingbudgetter kan være med. Fint lille oplæg fra Dyreværnet, der med meget små midler har udrettet store ting - og så er nudging-ekspert Palle Guldborg er jo altid god”, sagde Maria Wolfke, digital kommunikationskonsulent, Mødrehjælpen.

Kenneth Berntsen fra Kræftens Bekæmpelse kom egentlig med på et afbud – men han var positivt overrasket:

”Det er første gang, at jeg er her – og jeg synes, det er utrolig spændende. Det er fedt at høre nye vinkler på nogle af vores kerneproblematikker. Peter Skjødt fra Dyreværnet og nudging-ekspert Palle Guldborg var virkelig gode og gode til at ruske op i salen. Mange sidder måske lidt fast i det, man kender – og nye ting kan virke abstrakte og det kan give angst for, at prøve noget nyt. Men alle disse gode råd er bakket op af fakta og forskning, så vi ved, at det virker. Det er bare at gå ud og prøve det af”, smiler Kenneth Berntsen, der er ansvarlig for indkøb i Kræftens Bekæmpelse.

Fundraisingprisen 2015

Ved fundraisingkonferencen, blev der uddelt tre priser til årets bedste fundraisingkampagner.

Årets vindere var:

Den mest effektive kampagne:	Psykiastrifonden
Den mest innovative kampagne:	Røde Kors
Juryens Specialpris:	KFUMs Soldaterrekreation i Varde

Alle vinderne er også blevet omtalt i [Bureaubiz](#) og i [Markedsføring](#). Røde Kors er endvidere blevet omtalt hos TV2, der var partner i Kampagnen "Spid Tøjet Danmark" - Læs [her](#)

Fundraisingkonferencen 2016

Med de indvundne erfaringer har vi fundet det nødvendigt at skifte konferencested. Kulturcentret har været et godt sted at starte, men det har ikke den standard, vi kræver af et professionelt konferencested. I 2016 afholdes konferencen derfor på Axelborg i København. Programmet er ved at blive puslet på plads i skrivende stund, men det kan dog afsløres, at årets catchline bliver: Digital donor loyalty.

Regler for almennyttige lotterier på pause. Evaluering af udlodningsmodellen igangsat

Onsdag den 4. februar 2015 sendte Skatteministeriet, efter flere forsinkelser, endelig forslag til ny bekendtgørelse om almennyttige foreningslotterier i høring. ISOBRO har afgivet høringssvar. Ikrafttræden af ny bekendtgørelse forventes tidligst ved årsskiftet 2016/2017. Sideløbende hermed er Finansministeriet i gang med den længe ventede evaluering af udlodningsmodellen.

Forslag til bekendtgørelse om almennyttige lotterier afventer stadig

Spillemyndigheden igangsatte revisionen af reglerne for almennyttige lotterier i maj 2012. Initiativet blev den gang hilst velkommen blandt de berørte organisationer, som generelt fandt de gældende regler forældede. Den efterfølgende revisionsproces blev, set gennem ISOBROs briller, særdeles langstrakt og uigen-nemsigtig. Især da Spillemyndighedens oplæg skiftede karakter fra overvejende at lægge op til en modernisering af reglerne i version 1.0 (dec. 2012), til at foreslå markante begrænsninger i version 2.0 (dec. 2013), opstod der en stigende bekymring og usikkerhed blandt ISOBROs medlemmer for, hvordan de fremtidige regler ville udmønte sig. De foreslåede begrænsninger omhandlede bl.a. indførelse af omsætningsloft; maksimum for præmiesum; forøgelse af overskudskrav og afkortet salgsperiode.

Onsdag den 4. februar 2015 blev 'Udkast til ny bekendtgørelse om almennyttige lotterier' sendt i høring. ISOBRO behandlede oplægget i Udvalget vedr. Spillemarkedet, ved et medlemsmøde den 24. februar, samt via individuelle drøftelser med en række medlemmer, som ville blive særligt berørt af de foreslåede ændringer. På baggrund heraf udarbejdedes i marts 2015 et høringssvar.

Da udkastet til bekendtgørelse indeholdt en bestemmelse om, at erhvervsdrivende fonde ikke kan opnå godkendelse, har ISOBRO eftersendt et supplement til høringssvaret. ISOBRO konstaterer her, at der i dag er en række almenvelgørende fonde, der er erhvervsdrivende. Det forekommer i høj grad uhensigtsmæssigt, at erhvervsdrivende fonde, hvis formål er almenvelgørende, ikke på lige fod med fonde med et almenvelgørende formål skulle kunne få tilladelse til at udbyde lotteri.

De foreslåede bestemmelser i den nuværende udformning vil føre til, at en lang række organisationer enten skal opgive at udbyde lotteri, hvilket for nogens vedkommende vil have ganske alvorlige konsekvenser, eller skal til at foretage indgribende ændringer i vedtægter og/eller i det grundlag, hvorpå de er etableret. Derfor foreslås det, at der arbejdes hen mod at give bekendtgørelsens § 7 en bedre tilpasning til indsamlingsmarkedet og den måde, de eksisterende indsamlingsorganisationer er organiseret på.

Dette foreslog ISOBRO løst ved en bestemmelse om, at en forening eller organisation, der er godkendt i medfør af bestemmelserne i Ligningslovens §§ 8A og/eller 12, stk. 3, automatisk anses for at opfylde kravene for at udbyde lotteri i det omfang foreningens eller organisationens formål hverken helt eller delvist er at udbyde spil.

Udvalget vedr. Spillemarkedet har fundet, at den gældende bekendtgørelse stiller organisationerne bedre, hvorfor det ikke har hastværk, at en ny bekendtgørelse træder i kraft. Skatteministeriet forventes ikke at gå videre med bekendtgørelsen, før evalueringen af udlodningsmodellen er gennemført.

Udlodningsmodellen

I december 2014 igangsatte Finansministeriet den ventede evaluering af udlodningsmodellen. ISOBRO følger processen tæt med Modtagerkredsens delegation (Dansk Ungdoms Fællesråd, DGI, Dansk Idrætsforbund og Danske Handicaporganisationer), som møder bred politisk opbakning på tværs af Folketinget, til at der skal findes en løsning fra 2016. Delegationen var den 1. december til møde med kulturminister Bertel Haarder, som anerkendte udfordringen med det dalende overskud fra lotterierne samtidig med, at det liberaliserede marked vokser. Kulturministeriet ser frem til, at embedsmandsgruppen, der sidder med evalueringen, fremlægger alle fakta på området. De har behov for at se de præcise tal for udviklingen i udlodningen, væksten på det liberaliserede marked etc.

Delegationen understregede værdien ved at være finansieret uden om finansloven med alle dens politiske tovtrækkerier og præsenterede sit bud på en fremtidig finansieringsmodel, hvor overskuddet fra Danske Licensspil inddrages i finansieringen. Ministeren kvitterede for den konstruktive tilgang, de realistiske krav og foreningernes centrale position i samfundet; organisationerne skaber værdi for danskerne på egne vilkår, uden regulering fra staten. Der blev altså sendt et signal om, at Kulturministeriet gerne ser en udvidelse af finansieringsgrundlaget. Processen fortsætter året ud i embedsmandsgruppen, og i starten af 2016 vil regeringen lægge op til politiske drøftelser. Det er som bekendt Finansministeriet, Skatteministeriet og Kulturministeriet, der ejer processen. Der arbejdes på at få en kompensation for 2016, da en ændring af modellen tidligst vil kunne få virkning fra 2017.

Problemer med LOTFRI-midler

Problemerne med udbetaling fra LOTFRI puljen vil tilsyneladende ingen ende tage. Den 5. november havde generalsekretær Robert Hinnerskov og direktør i Julemærkefonden Søren Ravn Jensen foretræde for Social- og Indenrigsudvalget for at gøre opmærksom på diverse problematikker herunder sen udbetaling og meget bureaukratiske budgetprocedurer. I forlængelse heraf kaldtes Social- og Indenrigsministeren i samråd om sagen. ISOBRO har undervejs været hjælpsom med at stille et pragmatisk og konstruktivt afbureaukratiseringsforslag, der bl.a. indbefatter en ændret ansøgningsprocedure.

ISOBRO drøftede sagen med Social- og Indenrigsministeren den 18. november 2015, og der forelå svar ultimo november. Socialstyrelsen har i august 2015 overtaget ansvaret for udmøntning af tilskud under Social- og Indenrigsministeriets ressort. Socialstyrelsen har derfor bidraget med nedenstående udtalelse: "Socialstyrelsen er optaget af at sikre, at tilskudsforvaltningen lever op til de regler og retningslinjer, som gælder for en korrekt, gennemsigtig og effektiv administration. Når frivillige organisationer og andre ansøger om støtte fra en af Socialstyrelsens ansøgningspuljer, er det helt centralt, at den enkelte er bekendt med de krav, der gælder både i ansøgningsprocessen og i tilfælde af, at den enkelte organisation modtager tilskud fra puljen. Socialstyrelsen har derfor i årets udmelding af Tips- og Lottopuljen til landsdækkende frivillige organisationer tilrettet ansøgningsvejledningen med henblik på at gøre kravene til dokumentation af oplysninger i ansøgningen mere tydelige. Ansøgere har også haft mulighed for at få vejledning til udfyldelse af ansøgningen ved henvendelse til Socialstyrelsen".

Den 11. februar 2015 meldte Socialstyrelsen om fortsatte administrative problemer, hvorfor ISOBRO rykkede ministeren for handling på området. Kort efter, den 18. februar 2016, kom de længe ventede midler til udbetaling. Vi taler om de godt 50 millioner i LOTFRI puljen, som modtagerne havde krav på i 2015!

Administrationsprocent. Fælles principper for regnskabsaflæggelse sendt i høring

I hele ISOBROs levetid har der været stor politisk og pressemæssig interesse for den almenvelgørende sektors forvaltning af indsamlede midler, herunder håndteringen af udgifter til administration. Med De Indsamlingsetiske Retningslinjer vedtaget i 2004 kom vi et stykke ad vejen med formulering af en række principper for regnskabsaflæggelse, men vi måtte på daværende tidspunkt opgive at løse problemstillingen med en klar anvisning af, hvorledes administrationsprocenten beregnes hos de organisationer, der er medlem af ISOBRO. Dette skyldes blandt andet organisationernes vidt forskellige økonomiske struktur.

ISOBRO iværksatte imidlertid i 2012 en kulegravning af begrebet administrationsprocent. ISOBRO har under det langvarige udviklingsarbejde vedholdende kommunikeret, at det snævre fokus på administrationsprocenten ikke tjener til bedre indsigt i regnskaberne, endsiges til en endegyldig vurdering af organisationernes økonomi. Se eksempelvis artiklen: www.altinget.dk/artikel/isobro-ingen-knivskarp-graense-mellem-administration-og-det-der-gaar-til-formaalet. Eksempelvis bør udgifterne til administration isoleres fra udgifter til fundraising. Et forhold, der har været meget vanskeligt at holde adskilt i den offentlige debat.

ISOBROs repræsentantskab gav i 2012 udvalget til opgave:

- At sikre en hensigtsmæssig afgrænsning af opgaven med udgangspunkt i ovenstående problemstillinger, som herefter benævnes "nøgletal".
- At fremkomme med forslag til principper for beregning af relevante nøgletal, med formålet at sikre en gradvis konvergens mod genkendelige principper i indsamlingsorganisationerne, idet der tages højde for organisationernes særlige finansieringsmodeller.
- At der gives anvisning til, hvorledes lønninger håndteres i nøgletallene.
- At principperne for beregning af de nævnte nøgletal indskrives i De Indsamlingsetiske Retningslinjer, med henblik på medlemsorganisationernes individuelle, frivillige tiltræden.
- At ISOBRO som konsekvens af den nye indsamlingslov og den tilhørende generalklausul om god indsamlingsskik bringer principperne og nøgletallene til drøftelse i Indsamlingsnævnet, når de er vedtaget i ISOBRO
- At det undersøges, om der kan formuleres principper for effektmåling og måling af samfundsmæssig nytteværdi som supplement til de målsatte nøgletal.
- At der udarbejdes en kommunikations- og formidlingsstrategi for de foreslåede nøgletal og regnskabsprincipper.

Udvalgsarbejdet udmundede i formuleringen af et forslag til fælles principper for regnskabsaflæggelse, som kom til afprøvning hos fem udvalgte organisationer: Børnefonden, Børns Vilkår, Julemærkefonden, Landsforeningen LEV og Ungdommens Røde Kors.

Udvalget bad i december 2015 Deloitte om at tilrette eksempelregnskabet med henblik på, at materialet kunne sendes i høring hos ISOBROs medlemsorganisationer, hvilket skete i februar 2016. Efter høringen er det planen, at bestyrelsen forbereder et oplæg til behandling på repræsentantskabsmødet. Bestyrelsens holdning er, at det skal stå medlemmerne frit at anvende regnskabsmodellen, men også, at det grundige arbejde kan fungere som et godt afsæt for nøgletal, der kan åbne for forståelsen af økonomien hos den enkelte organisation.

Moms: Effekten af reguleringer, nyt indsatsområde og sagen mod Danmark

Skatteministeriet skærpede reglerne for godkendelse efter Ligningslovens § 8 A og gennemført nogle reguleringer vedr. Momskompensationsordningen. I november 2015 blev det således afsløret, hvilken effekt stramningerne fik for ordningen. Udbetalingsprocenten blev 42, og det er en stigning i forhold til 2014. Skat udsendte styresignal om 'fødevaregenbrug', der kan få stor betydning for butikker, der går den vej. Der blev sat en stopper for ændringer i skattereglerne for almennyttige fonde. Kommissionen frafaldt sagen mod Danmark.

Ny bekendtgørelse om godkendelse efter Ligningslovens § 8 A og § 12, stk. 3 implementeret

En række af ISOBROs medlemmer har arbejdet med at opfylde kravene til godkendelse, og der har været en del rådgivning herom i årets løb. Godkendelsen har betydning for flere lovgivningsområder, og medlemmerne har behov for en samlet rådgivning om, hvordan skattefradrag, gaveindberetning, momsfrigørelse, momskompensation og indsamlingslov hver for sig fungerer med en § 8A godkendelse.

Momskompensationsordningen

Momskompensationsordningen blev fra og med 2014 omdannet til en puljeordning med et udbetalingsloft på ca. 150 mio. kr. årligt. Begrundelsen herfor var, at "Udgifterne til ordningen har været stærkt stigende i forhold til det oprindeligt forudsatte". Ændringen medførte en mærkbar usikkerhed blandt ISOBROs medlemmer i forbindelse med udbetalingen i 2014 for udgifter afholdt i 2013. Udbetalingen i 2014 gav en kompensation på 36 % af de samlede momsudgifter, der ikke kunne afløftes andetsteds.

Med de indførte stramninger vedr. definitionen på private indtægter, var det forventet, at procentsatsen ville øges, og udbetalingen i 2015 endte da også på 42 %.

Momsregler i forbindelse 'fødevaregenbrug'

ISOBRO blev i efteråret 2014 inddraget i et udredningsarbejde vedrørende de momsmæssige implikationer ved videresalg af overskudsfødevarer. Spørgsmålet blev foranlediget af et nystartet samarbejde mellem Dansk Supermarked, Fødevarebanken og Folkekirkens Nødhjælp, om donation af ikke salgbare fødevarer med henblik på videresalg. Deloitte blev, på ISOBROs opfordring, inddraget i udredningsarbejdet. SKAT arbejdede længe med et såkaldt styresignal.

Undersøgelsen af momsforholdene resulterede i et notat fra Deloitte, der argumenterer for, at supermarkederne ikke skal betale udtagningsmoms, men at salget af de pågældende fødevarer er momspligtigt. Notatet synliggjorde således også forskellen til det momsfrie salg af genbrugseffekter. Her dømte SKAT i første omgang "betaling af udtagningsmoms" med udgangspunkt i - som minimum - produktionsprisen. Dette kunne butikkerne ikke stå på mål for, så i løbet af 2015 tegnede der sig en løsning, hvor SKAT syntes at acceptere en lavere pris.

Løsningen faldt endeligt på plads på et møde mellem Skatteministeriet, SKAT, Deloitte, Folkekirkens Nødhjælp og ISOBRO i august 2015. Her gav SKAT medhold i, at parterne, dvs. en given dagligvarebutik og WeFood måtte aftale en pris, og at den aftalte pris - selv hvis den skulle vise sig at være symbolsk - var gangbar for beregning af udtagningsmoms. På grundlag heraf skulle butikken da fakturere varen med moms til WeFood og WeFood sælge den udtagne vare med moms. Denne løsning vandt tilslutning hos alle involverede parter.

Kommissionen frafalder sag mod Danmark

EU-kommissionen gjorde i 2008 med en såkaldt åbningsskrivelse til den danske regering opmærksom på, at Danmarks administration af nogle af momsfritagelsesreglerne er mere vidtgående, end hvad momssystem-direktivet, som er den af EU fastlagte ramme, tillader (IN/07/2312). Det drejede sig om tre bestemmelser i den danske momslov, nemlig § 13, stk. 1, nr. 18, nr. 19 og nr. 22.

Momslovens § 13, stk. 1, nr. 18 handler om, at der kan opnås momsfrigørelse for et velgørende arrangement af kortere varighed, hvis overskuddet fuldt ud anvendes til velgørende eller på anden måde almen-nyttige formål. Bestemmelsen har været uændret gældende, siden momsloven blev indført i 1967.

Momslovens § 13, stk. 1, nr. 22, der blev indført i 2002, indebærer, at almenvælgørende eller på anden måde almennyttige foreninger har momsfrigørelse i forbindelse med afholdelsen af aktiviteter i almindelighed under forudsætning af, at fritagelsen ikke vil kunne fremkalde konkurrencefordrejning, og at overskuddet fuldt ud anvendes til foreningens eget formål. Denne bestemmelse anvendes især af idrætsorganisationer.

Ifølge momslovens § 13, stk. 1, nr. 19 er der en generel momsfrigørelse for varer leveret fra genbrugsbutikker, hvis overskud fuldt ud anvendes til velgørende eller på anden måde almennyttige formål. Det er en forudsætning, at butikken kun sælger brugte varer, der er modtaget vederlagsfrit, og at butikken kun beskæftiger ulønnet, frivillig arbejdskraft. Denne bestemmelse anvendes af en række større og mellemstore indsamlingsorganisationer, og den har stor betydning for organisationernes indtægtsgrundlag.

Skiftende regeringer har siden august 2008 fastholdt overfor EU-kommissionen, at der ikke findes grundlag for ændring af den danske momslov.

Dette overbeviste omsider EU-kommissionen, der den 7. oktober 2015 meddelte følgende til den danske ambassadør i Bruxelles: "I betragtning af at det ikke har været muligt for Danmark at ændre sin lovgivning og bringe den på linje med EU-retten, har Kommissionen den 24. september 2015 (E/2015/6640) besluttet at afslutte denne traktatbrudssag".

Beslutningen baserede sig på en antagelse om, at beslutningen ikke vil få negative følger for Danmarks bidrag til Den Europæiske Unions egne indtægter. Det hedder derfor: "Danmark skal følgelig fortsætte med at betale sin korrekte andel til de egne indtægter, som om den danske lovgivning var blevet bragt på linje med EU-retten". I praksis betyder dette, at Skatteministeriet årligt beregner, hvor meget moms der skulle opkræves hos de almennyttige genbrugsbutikker jfr. momslovens § 13, stk. 1, nr. 19., og betaler det deraf følgende beløb til EU. ISOBRO bistår med beregningen.

Kommissionens afgørelse er ingen decideret fribillet til genbrugsbutikkerne. Da den danske lovgivning ikke er bragt på linje med EU-retten, er fritagelsen stadig sårbar.

Kommissionen skriver da også, at den "naturligvis på et hvilket som helst tidspunkt kunne genoptage traktatbrudssagen, hvis det for eksempel viser sig, at beslutningen om at afslutte sagen har haft en negativ virkning på Danmarks bidrag til Den Europæiske Unions egne indtægter". Den årlige betaling giver i øvrigt Kommissionen et effektivt redskab til overvågning af omsætningen. Dette er næppe det eneste eksempel på situationer, der kunne skabe fornyet fokus på genbrugsbutikkerne.

Omsætningen i butikkerne har passeret 500 mio. kr. Området er i stadig vækst, og de opnåede indtægter har meget stor betydning for modtagerorganisationernes økonomi.

Åbningsskrivelsens markering af momsfrigørelsen jfr. momslovens § 13, stk. 1, nr. 18 indebærer momspligt for varer i det tilfælde, hvor overskuddet ikke anvendes af den sælgende organisation, men i stedet doneres til andet almennyttigt arbejde. Dette ville blandt andet have ramt Roskilde Festival, så der er også af den årsag grund til at glæde sig over Kommissionens beslutning.

Fondsbeskatningsloven i spil

Skatteministeren foreslog i efteråret 2015 nogle stramninger i fondsbeskatningsloven for at hente et øget skatteprovenu på skønsmæssigt 200 mio. kr. årligt. ISOBRO sendte i den politiske proces et klart signal om, at dette kunne gå ud over indtægter fra fonde, og bekymringen var ikke mindre, da det viste sig at være vanskeligt at forudsæ, hvilken effekt lovændringen reelt ville få.

Skatteministeren sagde i sin fremlæggelsestale: "For det første ophæves det særlige konsolideringsfradrag. Konsolideringsfradrag giver fonde mulighed for at fradrage deres uddelinger til almennyttige og almenvælgørende formål med ekstra 25 pct. Herved bliver det reelle fradrag for uddelingerne 125 pct. For det andet ophæves den særlige overførselsregel. Reglen giver selskaber ejet af fonde og visse foreninger mulighed for at undgå beskatning af en ellers skattepligtig indkomst, hvis den overføres til fonden mv. og derefter uddelles eller hensættes til almenvælgørende eller almennyttige formål."

Det viste sig, at nyere regnskabstal end de, der i al hast blev lagt til grund for beregningerne af den økonomiske effekt i forbindelse med finanslovsforhandlingerne, gav grundlag for at tro, at udgifterne for fondene kom langt tættere på 1 mia. kr. end de ønskede 200 mio. kr. Den korte høringsfrist til trods nåede en række fonde samt Frivilligrådet og ISOBRO at tilkendegive de uheldige virkninger af lovforslaget.

ISOBROs analyser viste, at især de mindre foreninger gennem de senere år er blevet meget afhængige af fondsmidler og det i en tid hvor andre, herunder også offentlige, kilder tørrer ud. Skatteministeren gav i et skriftligt svar ISOBRO medhold i de økonomiske konsekvenser af lovforslaget, som i øvrigt blev forhalet ad flere omgange. Ved redaktionens afslutning er det endnu ikke gennemført.

ISOBRO og Europa

Flere af ISOBROs indsatsområder påvirkes ikke kun af ændringer i dansk lovgivning, men også fra EU. ISOBRO søger at få adgang til vigtig viden samt at gøre sin indflydelse gældende, gennem registrering i EUs lobbyregister, samarbejde med relevante aktører med tilknytning til EU-systemet og via medlemskab i relevante europæiske paraplyorganisationer.

ECCVAT – European Charities Committee on Valued Added Tax

ECCVAT er netværk for brancheforeninger og indsamlingsorganisationer med et specifikt fokus på momsforhold, der influerer på den almenyttige sektors arbejdsvilkår. Generalsekretær Robert Hinnerskov repræsenterer ISOBRO i ECCVAT.

ECCVAT står overfor at skulle forny sin plan for opfølgning på Kommissionens arbejde med det fremtidige momsdirektiv. ISOBRO har gennem sit moms- og skatteudvalg bidraget med danske synspunkter om dette arbejde.

Det er lykkedes at få fornyet ECCVATs observatørpost hos Kommissionens "VAT Expert Group" i skikkelse af ECCVATs konsulent gennem mange år Peter Jenkins. Information fra gruppens møder stilles til rådighed for ECCVATs medlemmer.

Der ligger en MEP-briefing klar for de medlemsorganisationer, der vil dyrke egne kontakter. Hvert land har leveret casestudies til dette arbejde.

Kommissær for økonomiske og finansielle anliggende samt beskatning, Pierre Moscovici, har ikke haft stort fokus på momsdirektivet i 2015. ECCVAT har derfor udsat den planlagte briefing med udvalgte MEP'er da man ikke i detaljer kender Kommissionens egentlige brug af den seneste store undersøgelse, hvor også Danmark bidrog, nemlig "VAT legislation on public bodies and tax exemptions in the public interest".

ECCVAT har en god indgang hos embedsværket i DG TAXUD. Her oplystes det i efteråret 2015, at man stadig drøfter, hvilken betydning rapportens forslag vil have for forskellige sektorer. Der er først og fremmest fokus på at hjælpe virksomheder af med administrative byrder, herunder at finde ud af, hvordan disse reelt hæmmer vækst og udvikling. Kommissionen leger dog stadig med idéen om, at et bedre momssystem vil kunne sikre større indtægter og ad den vej give mulighed for en reduktion af momssatserne i de individuelle lande. Problemet er blot, at mange medlemslande har en ringe kontrol med opkrævning og dermed dårligt fungerende systemer. Kommissionen er stålsat på, at moms fremdeles skal opkræves der, hvor varen handles, og et nyt EU momssystem vil være baseret på dette princip.

ECCVAT-samarbejdet giver en god basis for at bidrage til at udvikle momsreglerne i de involverede lande. ISOBRO har i sommeren 2015 leveret et større oplæg om momskompensation til Irland, og det er planen, at de to landes skatteministerier skal mødes på et tidspunkt i 2016 for at udveksle erfaringer på området.

Det har ikke været muligt for ISOBRO at pleje kontakter med danske MEP'ere i 2015, men der kan gives mulighed herfor på Folkemødet 2016, hvor flere deltager. ECCVAT fik med hjælp fra ISOBRO en ny hjemmeside i 2015, og ISOBRO har afleveret et forslag til praktisk brug af platformen www.eccvar.org for at styrke samarbejde og vidensdeling mellem deltagerlandene.

Databeskyttelse

ISOBRO hørte første gang om en ny persondataforordning i 2011. Det forslag, der blev fremsat i EU, var udtryk for den daværende kommisærs ønske om at have ekstraordinært strenge krav til håndtering af personlige data.

ISOBRO har fulgt processen ganske tæt. Vi har afgivet høringssvar, mødtes med politikere i Danmark og EU samt deltaget i Dataprotection konferencer. Den 15. december 2015 blev der efter hundredevis af møder og hårde forhandlinger opnået politisk enighed om en ny forordnings ordlyd.

I de første måneder af 2016 bliver der i EU arbejdet med at oversætte og kvalitetssikre 23 sprogversioner af forordningen. Som det fremgår her, har vi altså ikke den helt endelige tekst endnu. Når dette er på plads, vil den formelle vedtagelse finde sted. Fra dette tidspunkt har alle de berørte parter to år til at sikre sig, at de efterlever forordningens krav. ISOBRO forventer dette bliver den 1. juli 2018.

At forordningens endelige ordlyd ikke er helt på plads, har naturligvis ikke hindret os i fortsat at arbejde på at hjælpe vores medlemmer til at forstå og efterleve de nye krav. Vi har afholdt medlemsmøder i København og Vejle med advokat Lene Juel i efteråret 2015. Vi gennemgik det væsentligste indhold i forordningen, som de så ud på daværende tidspunkt. Det var ca. 1 måned inden, der blev opnået enighed om ordlyden, så det er kun småting, der har ændret sig.

Da forordningen blev vedtaget, tog ISOBRO kontakt til justitsministeriet og gjorde opmærksom på, at vi meget gerne deltager i høringer, arbejdsgruppemøde mv. med henblik på at påpege de særlige forhold for indsamlingsorganisationer og evt. lave en brancheløsning.

ISOBRO havde møde med Justitsministeriet den 12. februar. De var meget positive og lovede, at alle, der har afgivet høringssvar, vil blive inviteret til at tage del i det videre arbejde med implementeringen.

Den 26. januar havde vi medlemsmøde med Pernille Tranberg, journalist og indehaver af firmaet Digital identitet, samt Karen Gjølbø, Erhvervs- og selskabsstyrelsen. Karen Gjølbø gennemgik PrivacyKompasset, som er et enkelt men effektivt redskab til at sikre, at man har styr på arbejdsgangene f.s.v.a. håndtering af data.

Nogle af de væsentligste nyskabelser i persondataforordningen er:

- En styrkelse af den registreredes rettigheder
- Retten til at blive glemt
- Udpegning af data protection office
- Bøder op til 4 % af global årlig omsætning

ISOBRO følger naturligvis forordningen til dørs i tæt samarbejde med advokat Lene Juel. Vi vil afholde medlemsmøder, og hvor det er naturligt søge at lave fælles brancheløsninger.

Uddannelse, kurser & medlemsmøder

ISOBRO arbejder vedholdent for at styrke indsamlingssektoren gennem udvikling og udbud af en vifte af faglige tilbud, herunder kurser, gåhjemmøder, konferencer, samt en fundraisinguddannelse.

Kursusaktiviteten i 2015 har været høj både i relation til antallet af kurser og antallet af deltagere på kurserne. Særligt Digital Fundraising var ekstraordinært godt besøgt.

Kursus	Dato	Antal deltagere
Grundlæggende fundraising	8. april	10
Strategisk fundraising	22. april	10
Beregning af nøgletal	7. maj	6
Skriv en god fondsansøgning	13. maj	14
Big Data Roskilde Festival	2. juli	10
Historier skal målrettes, ikke spredes	16. september	23
Fundraising fra amerikanske fonde	28. oktober	15
Digital fundraising	23. november	109
Deltagere i alt		197

Netværk/ ERFA grupper

ISOBRO faciliterede i 2015 seks netværk/ERFA grupper. To netværk for CRM-medarbejdere, et netværk for fundraisere, der har taget ISOBROs fundraisinguddannelse, et netværk for kommunikatører / pressemedarbejdere, et netværk, for fundraisere, der sidder alene, samt et nyt netværk for digital fundraising.

På opfordring fra et medlem, tog vi de første skridt til at danne et netværk for fundraising- og/eller kommunikationschefer.

Fundraisinguddannelsen

Vi lykkedes desværre ikke i at gennemføre fundraisinguddannelsen. Det kan være, vi må erkende, at interessen for et længerevarende forløb ikke er til stede i tilstrækkeligt omfang.

Økonomi

Vi har haft indtægter i alt eksklusiv moms på kr.267.320,00. Ikke-momsbelagte udgifter andrager kr. 132.755,86. Momsbelagte udgifter andrager eksklusiv moms kr. 127.544,92. I alt udgør udgifterne kr. 260.300,78. ISOBRO har et overskud på kursusaktiviteter på kr. 7.19,22, hvilket er tilfredsstillende.

Medlemsmøder

Vi har afholdt en del medlemsmøder i årets løb med samlet 280 deltagere. Her findes en opsamling.

15. april

Vi valgte også i år at afholde et møde for § 8A havende organisationer, der ikke er medlem af ISOBRO. På programmet var § 8A bekendtgørelsen, indsamlingsloven samt besvarelse af diverse spørgsmål fra salen. Der var 25 deltagere til mødet.

29. oktober

Vi har i mange år varslet en ny persondataforordning. Parterne i EU var meget opsatte på at nå til enighed, hvorfor vi afholdt medlemsmøde med henblik på at kunne forberede vores medlemmer bedst muligt til de nye krav. Der var 120 tilmeldte til arrangementet.

3. november

Vi afholdt ligeledes medlemsmøde i Jylland den 3. november, hvor både Indsamlingsloven og den nye persondataforordning var på programmet. Der var 15 personer med til mødet.

13. november

Medlemsmøde om Indsamlingsloven, hvor især medlemsforholdet og den begrebet den særlige relation blev drøftet. Det er ikke så underligt, at dette er genstand for megen drøftelse – det er svært stof. Der var over 50 deltagere til mødet.

17. november

Koordineringsmøde for de organisationer, der foretager hus- og gadeindsamlinger i 2017. Vi kan med glæde konstatere, at der udvises stor fleksibilitet fra alles side for at få kalenderen til at gå op. Der var 20 deltagere til mødet.

17. december

Deloitte slog dørene op og inviterede alle ISOBROs medlemmer til møde om regnskabsforhold. 50 personer deltog.

Bestyrelse og udvalg 2015-2016

ISOBROs bestyrelse:

Formand
Tina Donnerborg
Røde Kors

Næstformand
Torben Schack
Ældre Sagen

Nis Peter Nissen
Alzheimerforeningen

David Vincent Nielsen
Caritas Danmark

Johnny Lindgreen
Luthersk Mission

Torben Wind
Landsforeningen LEV

Michael Vendelbo
Danmarks Naturfredningsforening

ISOBROs udvalg:

Indsamlingsetisk Nævn

Nævnensformand: Sys Roving
Fhv. formand for Folketinget, Christian Mejdahl
Direktør WWF, Gitte Seeberg

Administrationsprocent

Nis Peter Nissen, Alzheimerforeningen
Torben Koed, Hjerteforeningen
Michael H. Pedersen, Kræftens Bekæmpelse
Torill Pallesen Davey, Læger Uden Grænser
Michael Brandt, Scleroseforeningen
Morten Bjørn Nielsen, Spejdernes Adm. Fællesskab
Jens Søndergaard, Ældre Sagen

Spillemarkedet

Ina Thorndahl, Børnehjælpsdagen
Thomas Kruse, Hjerteforeningen
Trine Sisbo, Kræftens Bekæmpelse
Klaus Nørskov, Røde Kors
Torben Schack, Ældre Sagen

Advisory Board – Fundraisingkonferencen

Signe Marie Angelo, Dansk Flygtningehjælp
Kim Skytte Graae, Folkekirkens Nødhjælp
Pernille Winther Seiding, Kræftens Bekæmpelse
Ulla Jarnvig Holst, Mercy Ships
Søren Buhl, Røde Kors
Janne Weston, Ældre Sagen

Etik og lov

Carsten Rasmussen, Dansk Folkehjælp
Trine Sisbo, Kræftens Bekæmpelse
Tina Donnerborg, Røde Kors
Ann Leistiko, Scleroseforeningen
Morten Jørgensen, Unicef

Moms og Skat

Henrik Rasmussen, Foreningen Roskilde Festival
Lene Andreassen, Kirkens Korshær
Lea Haldrup, Muskelsvindfonden
Morten Bjørn Nielsen, Spejdernes Adm. Fællesskab
Jens Søndergaard, Ældre Sagen